

binnenland

hart voor handicap

“Ik kan alles nog, maar voor alles heb ik hulp nodig. En dat is klote”

Blind zijn is vooral een sociale beperking, zegt Sven Van de Velde. Hij baat met zijn vrouw een universeel toegankelijke B&B uit in hartje Antwerpen. “Mijn leven hoeft niet te draaien om verlies. Ik kan nog altijd gelukkig zijn.”

Tamara Nolens is de echtgenote van Sven Van de Velde: “Hij wilde onze relatie stoppen toen hij hoorde dat hij blind zou worden.” © Ans Brys

Van buiten lijkt B&B Koto een gewoon herenhuis in de Antwerpse binnenstad. Maar achter het ijzeren hek schuilt een tropisch oord. Een tuin met palmbomen, een verwarmd buitenzwembad en kamers die verwijzen naar bestemmingen zoals India of een junglereis. De bed and breakfast wordt gerund door Tamara Nolens en haar man Sven Van de Velde, die volledig blind is. De plek is hun thuis, hun werk en hun missie. “Goedemiddag!” Van de Velde komt de woonkeuken binnenwandelen en steekt meteen zijn hand uit. Dat is een van zijn vele trucjes, legt hij later uit. “Als ik eerst mijn hand uitsteek, moet hij die vinden. Maar als hij eerst je hand uitsteekt, zie ik dat niet.”

Blind zijn is vooral een sociale beperking, legt hij uit. “Ik kan nog gaan lopen of fietsen, maar niet meer alleen. Ik kan naar de supermarkt, maar weet niet welk blik ik vasthoud. Alles kan nog, maar voor alles heb ik hulp nodig. En ja, dat is gewoon klote.”

Voelbare sticker

“Omdenken”, vult echtgenote Tamara aan. “Dat is ons codewoord geworden.” Ze wijst naar de keukens. “Tegenwoordig heeft bijna alles een touchscreen. Maar ik heb gewoon een sticker op de koffiemachine geplakt die Sven kan voelen. Stel je voor dat je nooit meer zelf koffie zou kunnen nemen?”

“Ik had nog nooit een vulkaan beklimmen, ook niet toen ik nog kon zien”

Sven Van de Velde

En we hebben in Duitsland een bedrijf gevonden dat nog inductieplaten met draadknoppen maakt.”

De hele B&B is ontworpen volgens ‘universal design’: toegankelijk voor wie dat nodig heeft, zonder dat het als een aangepaste ruimte aanvoelt. In de junglekamer kan het bed in verschillende richtingen kantelen, begint de spiegel al aan de vloer en is de hoogte van de wastafel flexibel. Het zijn kleine ingrepen die voor sommige gasten een wereld van verschil maken.

“Het idee komt uit Denemarken”, zegt Nolens. “Daar lopen ze echt voorop in inclusie.” En Koto is meer dan een B&B. Zo organiseren ze er ‘Dinner in the dark’, diners waarbij gasten volledig in het duister dinen en worden bediend door blinde mensen.

De weg hiernaartoe was allesbehalve vanzelfsprekend. Sven werkte als accountant en had een eigen kantoor met zijn vader. Naast zijn werk sportte hij op topniveau; hij stond zesde op de wereldranglijst waterskiën. Tot dat leven abrupt stiel. Op zijn dertigste kreeg hij de diagnose retinitis pigmentosa, een genetische afwijking waardoor hij langzaam blind zou worden. Het stel was toen nog maar zes maanden bij elkaar. Nolens: “Sven wilde onze relatie stoppen, hij dacht dat hij mijn toekomst zou verpesten. Maar ik wilde dit samen doen. Je kunt in een hoekje gaan

zitten huilen, of kijken wat er wel kan.” Het werd dat laatste.

Ze besloten hun leven om te gooien. Zo ontstond het idee voor een B&B. Nolens: “Ik dacht: als ik thuis ben, kan ik er altijd zijn voor Sven. Het was een droom voor later, maar later werd plots nu.” Toen ze het herenhuis tegenkwamen, klikte het meteen. In 2013 opende B&B Koto de deuren.

Er is nog veel te winnen op het gebied van inclusie, vindt Nolens. “Nu moet Sven 24 uur op voorhand doorgeven dat hij met de trein wil reizen zodat er assistentie kan worden geregeld. Maar er zijn hier toch geen spookstations? Er lopen toch genoeg mensen rond die kunnen helpen?” Haar man knikt instemmend: “Ik heb het geprobeerd, spontaan hulp vragen. Vaak schrikken mensen dan. Ze weten niet hoe te reageren.”

Voorbij de grens

Maar ook in een omgeving die wel meewerkt, blijft het leven met een progressieve ziekte een voortdurende oefening in isolatie. Van de Velde: “Eerst kun je niet meer lezen, dan zie je geen kleuren meer, dan kun je niet meer rijden. Elke keer krijg je opnieuw een opdoffer. Maar als je blijft kijken naar wat niet meer kan, dan kom je geen stap vooruit. Je moet op een bepaald moment een klik maken. Pas dan kun je verder. Want dan begin je opnieuw te denken in mogelijkheden.”

Die omslag kwam op een heel concreet moment. In 2008 nam Van de Velde deel aan de VRT-reeks *Voorbij de Grens*, waarin tien Vlamingen met een beperking een trektocht door Nicaragua maakten. Nolens pakt meteen een fotobek erbij. Ze bladert. “Kijk, dat is Sam, geboren zonder armen en benen, die ook echt alles. En dat is Henk, in een rolstoel na een verkeersongeval, maar altijd positief.”

Van de Velde: “We hebben samen zo veel gelachen. Na een paar dagen besefte ik: ik kan nog altijd gelukkig zijn.”

Na een week wachtte een beproeving: een vulkaan beklimmen. “Het doel was om samen boven te komen”, vertelt hij. “Terwijl er drie mensen in een rolstoel zaten er in totaal maar twee deelnemers waren met twee armen en twee benen.” Tot dat toe had Van de Velde vooral ervaren wat hij moest opgeven. “Maar ik had nog nooit een vulkaan beklimmen, ook niet toen ik blind kon zien. Ik was als eerste boven. Toen dacht ik: mijn leven hoeft niet te draaien om verlies. Er kan nog ontzettend veel.”

De twee hopen dat Koto een bredere reflex kan aanwakkeren. “Er is nog altijd weinig representatie”, zegt Van de Velde. “We zien armpers mensen met een beperking in de media of de politiek. Dan wordt het voor anderen moeilijker om zich voor te stellen dat iemand zoals ik een zaak kan runnen. Representatie verandert veel meer dan alleen regels.”

Annelies Bontjes

Scan deze QR-code om Hart voor Handicap te steunen.